

між основних виступає комунікативність. Майбутніх вихователів необхідно готувати до успішного спілкування у фахових і повсякденних ситуаціях, формувати навички організації ділової комунікації, удосконалювати культуру професійного мовлення, навички етикету службової взаємодії не лише з дітьми, а й їх батьками та колегами.

1. Базовий компонент дошкільної освіти / [Авт. кол-в : А. М. Богуш, Г. В. Беленька, О. Л. Богініч та інші; науковий керівник : А. М. Богуш]. – К. : Видавництво НАПН, 2012. – 26 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія. – 2004. – 344 с.
3. Гершунский Б. С. Философия образования / Б. С. Гершунский. – М. : Московский психолого-социальный институт Флинта, 1998. – 432 с.
4. Гореева В. М. Педагогічна техніка : Методичні рекомендації / В. М. Гореева. – К. : НПУ, 2006. – С. 7–9.
5. Калюжна Т. Г. Культура педагогічного мовлення : методичні рекомендації / Т. Г. Калюжна. – К., 2011. – 51 с.
6. Кардаш І. М. Мовленнєва культура як складова загальної культури майбутнього фахівця дошкільної освіти / І. М. Кардаш // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. – Випуск 1.45 (106) Педагогічні науки. – С. 50–53.
7. Мацько Л. Стратегія мовної освіти в Україні / Л. Мацько // Педагогічна газета, 2004. – № 5 (118). – С. 3.
8. Омеляненко А. В. Формування професійної комунікативної культури майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу / А. В. Омеляненко // Режим доступу до статті – <http://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/19>.
9. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення : навч. посібник / В. Г. Пасинок. – К. : Видавництво “Ліра-К”, 2012. – 184 с.
10. Пентилюк М. І. Ділове спілкування та культура мовлення : навчальний посібник / М. І. Пентилюк, І. І. Маруніч, І. В. Гайдаєнко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 224 с.
11. Потебня А. А. Теоретическая поэтика / А. А. Потебня [сост., авт. вступ. ст. и коммент. А. Б. Муратов]. – М. : Высшая школа. – 1990. – С. 29. (Классика литературной науки).
12. Свінціцька В. Загальні поняття культури мовлення / В. М. Свінціцька, Ю. В. Коломієць // Режим доступу до статті – http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2009/Pedagogica/45774.doc.htm.
13. Словник-довідник з української мови / Д. Гричишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – К. : Знання, 2004. – 367 с.

The article deals with a problem of theoretical bases of formation of professional communicative culture of future teachers of preschool educational institutions in context of the competence approach, the influence of culture on the general culture of the individual; the general approaches and requirements for the formation of speech culture of the teacher's personality, competences, components of one's linguistic identity, psychoacoustical psycholinguistic and pedagogical aspects of speech, culture of speech behavior; it identifies parts of the communication component of speech culture of future specialists of preschool education.

Key words. *culture of speech, pedagogical communication, teaching of speech, culture of speech behavior.*

УДК 372. 874 : 371.13 : 372.4

ББК 74.580.052

Олеся Олійник

ПРАКТИКА ДИЗАЙН-ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Стаття присвячена проблемі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Акцентується увага на значенні дизайн-освіти у практиці

професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів.

Ключові слова: конструктивні уміння, дизайн, дизайн-освіта, дизайн-діяльність.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах становлення і розвитку інформаційних суспільств у країнах Європейського Союзу вітчизняна педагогічна освіта спрямовується на формування творчої особистості, її самореалізацію. Сучасний освітньо-мистецький простір змінюється впровадженням нових, актуальних тенденцій та напрямів мистецтва, зокрема різних видів дизайн-діяльності, яка є основою для формування конструктивних умінь молодших школярів. Про це свідчать дослідження та розробки сучасних педагогів, психологів, мистецтвознавців України (М. Корець, В. Моляко, С. Симоненко, В. Тименко).

Зміст шкільної програми з трудового навчання базується на оволодінні молодшими школярами основами дизайну, який визначається як процес, що включає в себе елементи художнього конструювання та проектування. Саме тому майбутній вчитель початкової школи має опанувати методикою навчання дизайну, яка дає можливість йому забезпечити ефективне формування конструктивних умінь молодших школярів.

Теоретичні аспекти проблеми підготовки майбутніх вчителів початкових класів до формування конструктивних умінь молодших школярів засобами дизайн-освіти розглядали в своїх наукових працях В. Гавриш (проблема взаємозв'язку словесної творчості з різними видами художньої діяльності), В. Жлудько (формування готовності майбутніх учителів до навчання ігродизайну молодших школярів), Н. Кудикіної (становлення української проектно-центричної системи технологічної освіти), Н. Колесник (підготовка майбутніх учителів початкових класів до організації художньо-технічної творчості учнів), В. Моляко (психологія конструктивної діяльності), Т. Носаченко (зміст і технологія підготовки майбутніх учителів до організації художньо-технічної творчості учнів у початковій школі), В. Сидоренка (генезис проектно-культури і естетика дизайнерської творчості), В. Сироти (формування професійної готовності майбутніх учителів до художньої праці у початковій школі), Г. Тарасенко (формування у молодших школярів естетичного ставлення до природи), В. Тименка (дидактичні основи та методична система конструктивних умінь молодших школярів), Т. Шевчук (формування емоційно-почуттєвої сфери молодших школярів у художньо-ігровій діяльності) та ін.

Метою нашої статті є аналіз емпіричного досвіду впровадження дизайн-діяльності у професійну підготовку майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів.

Аналіз науково-педагогічних джерел дозволив нам сформулювати сутність конструктивних умінь молодших школярів як здатність інтегровано виконувати мовленнєво-творчі, образотворчі, предметно-перетворювальні дії у процесі ігрової дизайн-діяльності, які спрямовані на створення об'єктів зовнішнього світу за законами краси та доцільності.

Дизайн – це проектна діяльність, яка зумовлена об'єднанням наукових принципів з художніми в проектному образі, що створює ефект, недосяжний в будь-якому іншому проектуванні. Вона може розповсюджуватися на різні сфери життєдіяльності [3, с. 134].

За енциклопедичним словником, дизайн (від англ. design – задум, проект, креслення, малюнок) – термін, який позначає різні види проектно-діяльності, метою якої є формування естетичних і функціональних якостей навколишнього середовища

[7, с. 84].

З-поміж усіх різних визначень дослідниця В. Жлудько виокремлює таке формулювання сутності дизайну: “Дизайн – комплексна міждисциплінарна проектно-художня діяльність, у якій синтезуються елементи наукових, технічних і гуманітарних знань, інженерного конструювання і художнього мислення. Центральною проблемою дизайну є створення предметного світу, естетичного оцінюваного як співмірного, гармонійного, цілісного” [8, с. 43].

Дизайн-діяльність стає можливою на засадах синтезу мистецтв мовленнєво-творчих, образотворчих, предметно-перетворювальних, оскільки дизайн-діяльністю передбачено словесне формулювання творчого задуму, дизайн-пропозиція варіантів реалізації уяви, макетування економічно, естетично і функціонально найдоцільнішої дизайнерської пропозиції.

Дизайн-діяльність – основна дидактична одиниця процесу навчання і розуміємо її як форму навчально-пізнавальної активності, що полягає в мотиваційному досягненні свідомо поставленої мети при виконанні творчого завдання, що забезпечує єдність різних напрямів процесу навчання і є засобом розвитку особистості. Дизайн-діяльності властива структура, цілеспрямованість, перетворювальний характер, наочність, усвідомленість творчого задуму, а найважливіше – це наявність сприятливих умов для культурного самовираження учнів, формування їх конструктивних умінь засобами мовленнєвої, графічної творчості і предметно-перетворювальної діяльності [8].

Для науковців проблема пошуку нових підходів та шляхів передавання знань майбутнім вчителям початкових класів в галузі дизайн-діяльності є відкритою. Зокрема, залишається актуальним питання щодо вдосконалення методики викладання дисциплін художнього і технологічного циклу у вищій школі, збагачення її змісту оригінальними завданнями, інноваційними техніками, методами і прийомами дизайн-діяльності.

Вважаємо за доцільне проаналізувати зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження дизайну в освітні системи, на основі якого можна визначити можливі шляхи вдосконалення підготовки фахівців педагогічного напрямку до формування конструктивних умінь молодших школярів.

До прикладу, дизайн і технології – це навчальна дисципліна, передбачена в усіх ланках загальної освіти Англії. У цій країні пластичні мистецтва, ремесла і дизайн викладалися комплексно. Такий підхід пояснювався суміжністю цих архітектонічних видів творчості. Адже для них необхідний вибір предметів і засобів праці, координація розумової і рухової діяльності, наявність художньо-естетичних смаків, формулювання і реалізація творчих задумів. З 2000 р. у навчальний план уведено предмет “Технологія і дизайн”. Згідно з результатами опитування учнів “Технологія і дизайн” є найпопулярнішим предметом, оскільки значна увага при вивченні приділяється проектній, творчій діяльності відповідно до інтересів школярів [6, с. 78].

У Північній Ірландії учні від 4 до 14 років вивчають як обов’язкові предмети “Мистецтво і дизайн”, “Технології і дизайн”. З 14–16 років такі предмети вивчаються за вільним вибором, тобто освітні заклади самі визначають кількість годин на вивчення цих предметів.

У США дизайн вважається невід’ємною частиною американського способу життя. Заснована президентська премія за досягнення у галузі дизайну, проводяться круглі столи з питань формування довгострокової політики США в галузі дизайну та його інтеграції в національну програму, яка поширюється і на освітню галузь [9].

У початкових школах Японії художньо-естетичний цикл складають два предмети: музика та інтегрований курс образотворчого мистецтва і ручної праці (ремесел). “В Японії ніколи не було поділу на мистецтво “чисте” і “прикладне” [1, с. 28]. Значущими вважаються архітектонічні види творчості: декоративно-прикладне мистецтво, архітектура, дизайн. У японських школах за рахунок зменшення годин на вивчення основних, академічних предметів (мови, математики тощо) були введені щоденні уроки ліплення, різьби по дереву, малювання. Експеримент показав, що випускники цих шкіл здатні ефективніше і якісніше розв’язувати творчі завдання, ніж зі шкіл, де було більше уроків академічних предметів. Для нашого дослідження цей висновок є особливо важливим, оскільки підтверджує теоретичне положення про необхідність інтеграції цілісного змісту початкової дизайн-освіти на основі технологічної, мистецької і мовної освітніх галузей.

У Франції Радою Міністрів затверджена довгострокова програма розвитку дизайну. Діє Вища Рада з промислового дизайну. Створено Інститут формування предметного середовища. Дизайн включено у перелік пріоритетних галузей професійної підготовки, у тому числі й педагогічної. [2, с. 20].

Концепція дизайн-освіти в Польщі пов’язана з функціонуванням освітньої моделі “людина-проекування-середовище” і охоплює три основні види діяльності: формування естетичної свідомості, розвиток практичних умінь, ознайомлення з історією дизайну. У змісті концепції є всі найважливіші компоненти дизайн-освіти, причому естетична свідомість розглядається в єдності з розвитком практичних умінь у процесі формотворення.

Художньо-ігрова діяльність з образотворчого мистецтва учнів Канади пов’язана з народною творчістю, хореографією із загальною установкою: навчитися виражати за допомогою зовнішніх пластичних форм (динамічних і статичних) свій внутрішній стан. На думку канадських педагогів, через музику, образотворче мистецтво, хореографію “учні набувають здатності розуміти і відчувати себе та інших”, “висловлювати свої думки і почуття”, “виносити з художніх занять те, що найбільше відповідає особистості” [9, с. 64–66].

“Формування навколишнього середовища” є предметом викладання в загальноосвітніх школах Німеччини. У сучасних німецьких школах також акцентується увага на інтеграції видів художньо-ігрової діяльності у естетичному вихованні і розвитку учнів.

Українські фахівці професійного дизайну покликані сьогодні бути своєрідними рекламистами національної форми і декору, сприяти осмисленню української матеріально-художньої культури, показувати її у всій повноті і розмаїтті компонентів. Сьогодні в Україні підготовка дизайнерів здійснюється на різних теоретико-методичних засадах у Харківській, Львівській академіях дизайну і Київському державному інституті декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. Михайла Бойчука. Розвиток дизайн-освіти відбувається під впливом великої кількості чинників. Перш за все, зовнішніх, на які студенти, викладачі та й професійна освіта загалом не мають безпосереднього впливу. Такі чинники з погляду освіти є некерованими. Серед них виділяють суспільні потреби; вимоги ринку праці, роботодавців; запити дизайну як науки, як мистецтва, як виробництва.

У початкових школах різних регіонів України апробується навчально-методичний комплекс з художньої праці, де пропонується метод художніх проєктів, який забезпечує активізацію системи “око-задум-рука” шляхом поетапного виконання трьох взаємопов’язаних проєктних завдань: мисленнєвого конструювання образів

майбутніх виробів, що співвідносяться з літературною творчою грою; графічного проектування у формі колірно-графічних ігор; предметно-перетворювального конструювання з різних легкооброблювальних пластичних матеріалів. Основний метод художньої праці – метод художнього проектування і конструювання – має важливе значення для формування конструктивних умінь молодших школярів.

В українській початковій школі зміст ідею синтезу художніх видів діяльності (мовленнєвотворчої, образотворчої, художньо-трудової) представлено авторами програм з освітніх галузей “Технології”, “Мистецтво” [5, с. 27–54]. Навчальні шкільні предмети “Трудове навчання”, “Образотворче мистецтво” є засобами реалізації змістових ліній освітніх галузей “Технології”, “Мистецтво” [5]. В освітніх галузях “Технології” і “Мистецтво” передбачається поряд з вивченням традиційних ручних технік і технологій з декоративно-прикладного, образотворчого мистецтва, конструювання, ознайомлення і з сучасними інноваційними техніками.

У практику початкової школи впроваджено варіативну навчальну програму “Дизайн і технології” для учнів 1-4 класів. Учитель повинен володіти готовністю до реалізації положень цієї програми. Програма розроблена з урахуванням вимоги стандарту для загальноосвітньої початкової школи: “На основі цього Державного стандарту Міністерство освіти і науки розробляє навчальні програми, відповідно до яких здійснюється підготовка варіативних програм і підручників”. Програма з технологій ігродизайну спрямована на оволодіння учнями технологіями художньо-технічного проектування і конструювання іграшок з різних матеріалів. Тематичні блоки відібрано також у відповідності до вимог стандарту з освітньої галузі “Технології” для загальноосвітньої початкової школи. Врахована пріоритетна вимога щодо “розвитку пізнавальної, художньої і технічної обдарованості” учнів у процесі створення іграшок [10].

Інтелектуальна і творча обдарованість учнів має виявляється у їхній здатності “поєднувати словесну, графічну і предметну інформацію у цілісних композиціях іграшок”, в “умінні образно формулювати творчий задум про іграшку”, у “конструюванні композицій іграшок за власним задумом і образною уявою”. З огляду на зазначені державні вимоги стандарту, у програмі дібрано зміст, сприятливий для технічної, художньої і мовленнєвої творчості учнів, для виявлення і підтримки їхньої академічної, естетичної і практичної обдарованості.

Мета курсу – формування проектно-художньої компетентності в іграшковому світі професій. Адже компетентність у технологіях неодмінно зумовлюється професійним середовищем. Для дітей молодшого шкільного віку найважливішими ігровими середовищами є: “Людина і природа” – для проектування і конструювання іграшок з використанням ручних технік обробки природних матеріалів, паперу, пластиліну або з опорою на ігрові набори деталей; “Людина і техніка” – для проектування і конструювання технічних іграшок з різних матеріалів і конструкторів; “Людина і художні образи” – для творення народних іграшок з використанням традицій ДПМ, художнього макетування предметів побуту; “Людина й інші люди” – для ігор та іграшок, сприятливих для самообслуговування або обслуговування інших; “Людина і знакові системи” – для ігор з інформаційно-комунікаційними технологіями.

Для творення учнями самобутніх іграшок основним є метод художніх проектів, який полягає у поєднанні мовленнєвих, графічних і предметно перетворювальних дій учнів, тобто ігродизайн, який є основним методом формування конструктивних умінь молодших школярів. Учителю рекомендується навчитися створювати проект

“ДІД (дитячий ігровий дизайн)”, у якому замість конспекту уроку він складає сценарій. Сценарії у дні ігродизайну розробляються на основі узагальнюючих тем до розділів програми “Дизайн і технології”.

Але досвід реалізації програми “Дизайн і технології” для 1-4 класів недостатньо поширений. Важливо, щоб майбутні учителі початкових класів у ВНЗ мали змогу ознайомитися з новою шкільною програмою.

У процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів важливо бути орієнтованими на вимоги освітньо-професійної програми підготовки бакалавра (ОПП) і освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) випускника ВНЗ [4], які є державними нормативними документами і складовими стандартів вищої освіти. Стосовно нашого дослідження, то ми знаходимо в цих документах чітко вказані вимоги щодо професійних умінь майбутніх учителів початкових класів (відповідно до інтегрованої діяльності, які пов’язані з формуванням конструктивних умінь молодших школярів): “вміти виявляти та розвивати потенційні можливості дітей шляхом проведення хвилин “митців художнього слова”, творчих вправ, художньо-літературних ігор, вікторин, словесного малювання, уявної екранізації та інсценізації”; з метою прищеплення навичок самообслуговування вміти забезпечувати в учнів досвід виготовлення і дрібного ремонту книг, іграшок, застосовуючи систему практичних знань з використанням сюжетно-рольових та дидактичних ігор, інсценізації; при проведенні навчальних занять та в позаурочній діяльності, на основі знань та умінь з математики, образотворчого мистецтва, природознавства, використовуючи вміння з обробки паперу, картону, тканини, дроту, природного та утилізованого матеріалу, вміти формувати вміння з виготовлення навчально-дидактичних матеріалів для занять та декоративно-художніх виробів, естетичного оформлення класної кімнати та побуту, розвиваючи в учнів дизайнерські вміння та естетичні смаки; опираючись на власний практичний досвід як оцінної, так і художньої діяльності, використовуючи інші види мистецтва (літературу та музичні твори, театралізовані дійства, художню фотографію та ін.), вміти організовувати художню практичну роботу учнів на уроках так, щоб сприяти їх творчій самореалізації шляхом набуття досвіду у самостійному створенні виразного художнього образу в різних видах, жанрах та напрямках образотворчого мистецтва, використовуючи широкий спектр технік і матеріалів; вміти навчати учнів здатності ефективно вирішувати завдання різного ступеня складності у навчальній, трудовій, ігровій та інших видах діяльності; використовуючи словесну дію).

Вивчення й аналіз освітньо-професійної програм, навчальних планів та робочих програм навчальних дисциплін підготовки студентів за напрямом “Початкова освіта” дозволяє виокремити навчальні дисципліни циклу професійної та практичної підготовки, які також забезпечують підготовку майбутніх вчителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів. Це такі дисципліни як “Трудове навчання з практикумом”, “Образотворче мистецтво з методикою викладання”, “Літературне читання з методикою викладання”, змістовий компонент яких передбачає підготовку майбутніх вчителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів.

Аналізуючи їх, ми виявили багато спільних положень (тем, завдань) за своєю суттю, відмінність яких полягала лише у використанні різних засобів виконання: технік, матеріалів, інструментів, роботі на площині і в об’ємі. Важливим позитивним мотивом об’єднати теми і завдання є те, що проектна діяльність з образотворчого мистецтва логічно може мати продовження в конструктивній діяльності на заняттях

з трудового навчання з методиками їх викладання. Наприклад, до змісту “Образотворче мистецтво з методикою навчання” входять такі теми, як: “Методика роботи над ілюструванням літературних творів”; “Графіка, скульптура, ДПМ і дизайн як види образотворчого мистецтва”; “Методика реалізації декоративно-прикладної діяльності на уроках образотворчого мистецтва”; “Ліплення на уроках образотворчого мистецтва у початковій школі”; “Особливості конструктивної діяльності на уроках образотворчого мистецтва в початковій школі”.

На аналогічні види діяльності спрямована програма нормативної навчальної дисципліни “Трудове навчання з практикумом”. Серед тем змістових модулів програми, наприклад, є такі: “Палітурні роботи. Дизайн книги”, “Предметно-декоративне ліплення з різних пластичних матеріалів”, “Види декоративно-ужиткового мистецтва, які вивчаються у процесі трудового навчання. Види дизайну” та ін.

Висновки дослідження. Підсумовуючи сказане, зазначимо, що зарубіжний досвід, а також розглянуті програми загальноосвітньої початкової школи і вищих педагогічних навчальних закладів України спрямовані на навчання і всебічний розвиток творчої особистості учнів та містять теоретичний і практичний аспекти оволодіння методикою формування конструктивних умінь молодших школярів засобами дизайн-діяльності. Завдання вчителя – навчитись конструювати інтегрований зміст мистецьких і технологічних дисциплін, щоб забезпечити професійну готовність реалізувати вимоги програм мистецького і технологічного циклів для початкової школи. Саме тому дизайн має бути обов’язковою складовою фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи. Зміст мистецьких і технологічних дисциплін, де провідним видом є дизайн-діяльність, доцільно збагачувати новими організаційно-ігровими формами художнього проектування та конструювання, які б сприяли вільному самовираженню, самореалізації творчого потенціалу студентів.

Перспективою подальшого дослідження є обґрунтування педагогічних умов удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів.

1. Волинець Л. М. Художньо-естетична освіта в Японії / Л. М. Волинець // Мистец. і освіта. – 2002. – № 1. – С. 28.
2. Волинець Л. В. Мистецька складова освіти в ліцеях Франції / Л. В. Волинець // Мистец. і освіта. – 2006. – № 1. – С. 20.
3. Голубенко М. І. Дизайн-освіта: профільне навчання старшокласників : Програми, календарні плани і не тільки... / М. І. Голубенко. – К. : Шк. світ ; Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
4. Галузевий Стандарт Вищої Освіти. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 6.010100: Початкове навчання. Напрямок підготовки 0101: педагогічна освіта. Кваліфікація 3310: вчитель початкової школи. – [Чинний від 2006–10–06]. – К. : МОНУ, 2006. – 138 с.
5. Державний стандарт початкової загальної освіти // Почат. освіта. – К. : Шк. світ, 2011. – С. 4–39.
6. Докучаєва В. В. Формування конструктивного мислення майбутнього вчителя : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 “Теорія та історія педагогіки” / В. В. Докучаєва. – К. : 1994. – 24 с.
7. Інтелектуальна власність : словник-довідник / за ред. О. Д. Святоцького. – К. : Вид. дім, 2000. – Т. 1. – 356 с.
8. Жлудько В. М. Особливості дизайн-діяльності в процесі професійної підготовки вчителів початкових класів і сімейних вихователів / В. М. Жлудько // Теоретико-методичні проблеми підготовки студентів до естетичного виховання учнів початкових класів/ Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, каф. естет. виховання. – Чернігів, 2011. – Вип. 10. – С. 41–45.

9. Лещенко М. П. Технології підготовки вчителів до естетичного виховання за рубежом (на матеріалах Великобританії, Канади, США) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00 / М. П. Лещенко. – К., 1996. – 256 с.
10. Тименко В. П. Початкова дизайн-освіта: теорія і практика формування конструктивних умінь особистості : монографія / В. П. Тименко. – К. : Пед. думка, 2007. – 381 с.

This paper deals with the problem of training of primary school teachers. The attention is focused on the importance of design education in practical training of primary school teachers to form constructive skills of younger pupils.

Key words: *design skills, design, education, design activity.*

УДК 371.13:37.011.32:331.556

ББК 74 р

Наталія Сабат

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ

У статті обґрунтовано необхідність і доцільність виокремлення організаційно-педагогічних умов, які забезпечать дієвість та ефективність підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми трудових мігрантів. Автором виділено та охарактеризовано такі групи: нормативно-правові умови, які являють собою комплекс нормативної бази, що регулює процес підготовки майбутніх учителів; міждисциплінарне інтегрування дисциплін з метою забезпечення єдності та взаємовідповідності підготовки майбутніх учителів до роботи з дітьми трудових мігрантів; кадрове забезпечення; упровадження інноваційних технологій навчання у процес фахової підготовки майбутніх учителів.

Ключові слова: *організаційно-педагогічні умови, готовність до професійної діяльності, майбутні педагоги, діти трудових мігрантів.*

Постановка проблеми. Ускладнена соціально-економічна ситуація в країні, збільшення кількості дітей із сімей трудових мігрантів вимагають докорінної перебудови структури дидактичного процесу у ВНЗ. Тому важливо організувати такі педагогічні умови навчального процесу, щоби взаємодіяли всі його компоненти і процес засвоєння теоретичної інформації відбувався паралельно з практичною діяльністю [2; 18].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пошуки визначення поняття “педагогічні умови” засвідчили, що цю категорію досліджували й обґрунтовували науковці Ю. Бабанський, В. Беспалько, С. Виготський, С. Гончаренко, Е. Зеєр, І. Лернер, В. Сластьонін, В. Степашко та ін. У працях цих науковців визначено сутність поняття “педагогічні умови”. Так, Ю. Бабанський трактує педагогічні умови як становище, в якому компоненти навчального процесу представлені в найоптимальнішому взаємовідношенні, що надає можливість викладачу ефективно викладати, керувати навчальним процесом, а учням – успішно вчитися [1, с. 123]. На думку Е. Зеєра, педагогічні умови – це різноманітні обставини процесу освіти, які забезпечують досягнення поставленої мети [5, с. 98]. В. Степашко виокремив такі організаційно-педагогічними умови підготовки викладачів до роботи в сучасному вищому навчальному закладі: науково-методичне забезпечення процесу експертного відбору педагогів; достатньо повне програмно-методичне та інформаційне забезпечення процесу відбору викладацького персоналу; професійні вміння претендентів [17, с. 8–114].